

یکی به دوی طلاق و ازدواج

سال گذشته در خراسان رضوی به طور متوسط روزانه ۱۲۰ وصلت و ۵۹ جدایی به ثبت رسیده است

از هر دوازده ازدواج در خراسان رضوی یک فقره به طلاق ختم می‌شود؛ این گزاره را مانمی گوئیم، بلکه آمار رسمی که سازمان ثبت احوال کشور منتشر کرده است از این واقعیت تلخ حکایت دارد. تازه ترین آمارهای منتشر شده حاکی از آن است که پار سال ۴۳ هزار و ۸۸۷ فقره ازدواج در خراسان رضوی به ثبت رسیده است و در مقابل، دفترخانه های ثبت طلاق ۲۱ هزار و ۶۴۲ فقره جدایی را ثبت کرده اند. بایک دودوتا چهار تای ساده این ارقام هم می توان به درستی گزاره تلخ و نگران کننده ابتدای این گزارش پی برد و البته به این هم رسید که پار سال به صورت میانگین در هر روز ۲، ۱۲۰ فقره ازدواج و در مقابل، ۵۹،۲ فقره طلاق در استان ماثبت شده است. آن طور که سازمان ثبت احوال کشور اعلام کرده، خراسان رضوی پس از تهران که رکورد دار ازدواج و طلاق در سال گذشته بوده، در هر دو واقعه حیاتی جایگاه دوم را از آن خود کرده است.

گزارش روز

روزنامه نگار

فاطمه رابع

● از «سه به یک» به «دو به یک»

تحلیل آماری ازدواج و طلاق در استان نشان می دهد که نمودار ازدواج در یک دهه گذشته روند نزولی داشته و در مقابل، سیر طلاق صعودی بوده است. البته در برخی سال های میانه این روند ده ساله، نمودار ازدواج و طلاق شکل سینوسی به خود گرفته، اما در مجموع تعداد طلاق ها افزایش و شمار ازدواج ها کاهش یافته است. نکته جالب توجه و البته نگران کننده دیگر در بررسی آمارهای ازدواج و طلاق یک دهه گذشته این است که براساس آمارها، در این یک دهه بنیان خانواده ها در خراسان رضوی به تدریج سست تر شده است. به عبارت دیگر، در سال مبدأ بررسی

ما یعنی سال ۱۳۹۳ تقریباً به ازای هر سه ازدواج یک طلاق ثبت شده، اما این رقم در سال ۱۴۰۲ تغییر کرده و پارسال به ازای هر دو ازدواج یک طلاق به ثبت رسیده است. بیایید باهم به آمارهای رسمی نگاهی بیندازیم. در سال ۱۳۹۳ تعداد ۶۹ هزار و ۲۰۰ فقره ازدواج در خراسان رضوی ثبت شده است. این رقم در سال ۱۳۹۴ به ۶۰ هزار و ۴۷۲ فقره و در سال ۱۳۹۵ به ۶۰ هزار و ۵۳۶ فقره رسیده است. در سال ۱۳۹۶ هم براساس همین آمارها، ۵۳ هزار و ۹۹۲ فقره ازدواج در استان به ثبت رسیده و این عدد در سال ۱۳۹۷ به ۴۹ هزار و ۴۵۰ فقره و در سال بعد

از آن، یعنی سال ۱۳۹۸ به ۴۶ هزار و ۳۵۵ فقره کاهش یافته است. در سال ۱۳۹۹ آمار ازدواج استان نسبت به سال قبل از آن افزایش یافته و به عدد ۵۰ هزار و ۴۸۱ فقره رسیده، اما باز هم نسبت به سال ۱۳۹۴ که ۱۳۹۶ کاهشی بوده است. این روند در سال ۱۴۰۰ هم تکرار شده و در آن سال، ۵۲ هزار و ۲۱۳ فقره ازدواج به ثبت رسیده است. در سال ۱۴۰۱ تعداد ۴۶ هزار و ۲۸۴ فقره ازدواج در استان ثبت شده است. آمار ازدواج های ثبت شده سال ۱۴۰۲ را هم که پیش تر گفتیم، یعنی ۴۳ هزار و ۸۸۷ فقره که نسبت به ۱۰ سال قبل از آن کاهش چشمگیری دارد. حالا همین نگاه آماری را به واقعه طلاق در خراسان رضوی در یک دهه

گذشته معطوف می کنیم. در سال مبدأ بررسی آماری ما یعنی سال ۱۳۹۳ تعداد ۱۸ هزار و ۶۳۰ فقره طلاق در خراسان رضوی به ثبت رسیده است؛ رقمی که در سال بعد از آن یعنی سال ۱۳۹۴ به ۱۷ هزار و ۱۶۵ فقره، در سال ۱۳۹۵ به ۱۶ هزار و ۵۸۰ فقره و در سال ۱۳۹۶ به ۱۶ هزار و ۴۴۳ فقره کاسته شده است. باین حال، این روند از سال ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۰ صعودی بوده و در این سال ها به ترتیب ۱۸ هزار و ۱۹۱ فقره، ۱۸ هزار و ۵۱۰ فقره، ۱۸ هزار و ۸۲۰ فقره و ۲۱ هزار و ۵۶۶ فقره بوده است. در سال ۱۴۰۱ هم بایک جهش چشمگیر ۲۴ هزار و ۹۴۸ فقره طلاق در استان ثبت شده است؛ رقمی که البته پارسال

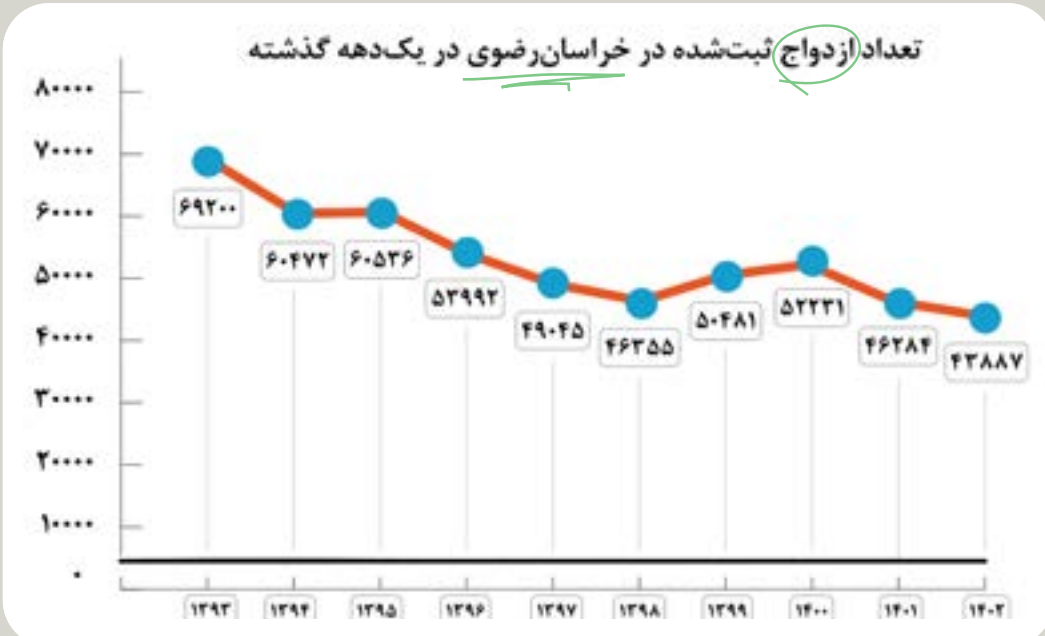
به ۲۱ هزار و ۶۴۳ فقره کاهش یافته است.

● چه باید کرد؟

در باره ریشه های میل به تجردگرایی و در نتیجه کاهش ازدواج و نیز افزایش طلاق، کارشناسان حوزه های جامعه شناسی و خانواده بسیار گفته اند و پژوهش های متعددی نیز در این زمینه انجام شده است. براساس یافته های همان پژوهش ها نیز افراد به دلایلی مانند بی تفاوتی به ازدواج، نا آگاهی زوج ها و همسرگزینی نادرست، نبود آموزش های مناسب پیش از ازدواج و در نتیجه نقص دانش و مهارت همسران، اوضاع نامطلوب اقتصادی، فقر آموزش های

مسئولیت پذیری، تنوع طلبی، افزایش توقع زوج ها، تجمل گرایی و چشم و هم چشمی، واقع گرانبودن، نبود تفاهم و درک متقابل تصمیم به جدایی و... می گیرند. البته برای هر یک از این دلایل راهکارهایی نیز ارائه شده است؛ راهکارهایی که مهم ترین آن ها را می توان آموزش مناسب مهارت های همسرداری، ارائه خدمات مشاوره ای مفید، ارزان و کارآمد به زوج ها، طراحی سامانه جامع خانواده و... دانست. برای جلوگیری از سیر صعودی طلاق و روند نزولی ازدواج نیز لازم است مسئولان و متولیان چاره اندیشی های کارشناسانه را در دستور کار قرار دهند و تدبیری جدی برای اجرای آن ها ببندیشند.

مرور آمار ازدواج و طلاق کشور در سال ۱۴۰۲

بیشترین ازدواج ها	کمترین ازدواج ها
ازدواج کل کشور ۴۸۱,۳۹۴ فقره	ایلام ۳۰۶۸ ازدواج
تهران ۶۳۹۷۳ ازدواج	کهگیلویه و بویر احمد ۳۴۳۶ ازدواج
خراسان رضوی ۴۳۸۸۷ ازدواج	خراسان جنوبی ۵۵۳۷ ازدواج
خوزستان ۳۵۳۶۴ ازدواج	

بیشترین طلاق ها	کمترین طلاق ها
ازدواج کل کشور ۲۰۲/۱۸۳ فقره	ایلام ۱۰۹۶ ازدواج
تهران ۳۴۰۹۷ ازدواج	خراسان جنوبی ۱۴۸۸ ازدواج
خراسان رضوی ۲۱۶۴۳ ازدواج	سمنان ۱۵۸۶ ازدواج
خوزستان ۱۱۵۶۶ ازدواج	

از تو حرکت، از خدا برکت!

طلاق در شرایط کنونی، نداشتن شغل یا نبود درآمد قابل اتکاست، ادامه می دهد؛ اگر از نوجوانی، نوجوانان را به کسب یک حرفه و مهارت و هنر تشویق کنیم، در سن جوانی دارای مهارتی خواهند بود که جامعه به آن نیاز دارد. حجت الاسلام والمسلمین اسکندری گریزی نیز به آموزش های پیش از ازدواج می زند؛ این دوره های آموزشی باید هدفمندتر و منسجم تر باشد، نه اینکه طی یکی دو ساعت مباحث کلی گفته شود. وی در پایان سخنانش با بیان اینکه در کشورهای اروپایی، قبل از ازدواج حتی بیش از ۱۰۰ ساعت جلسه مشاوره و توجیهی می گذارند، بر اهمیت فرادادن چنین آموزش های مهمی قبل از جاری شدن خطبه عقد، نیز تأکید می کند و می گوید: برگزاری دو سه ساعت جلسه که در آن هم حضور پررنگ متقاضیان ازدواج را شاهد نیستیم، کارگشا نیست.

ندارند. این روان شناس حوزه چشم و هم چشمی ها به ویژه در فضای مجازی و نیز اشاره می کند: جوانان می خواهند قبل از ورود به زندگی مشترک حداقل های رفاهی را داشته باشند؛ تصور می کنند باید دستشان در جیبشان برود و مدرکی و جایگاهی داشته باشند و... رسیدن به یکایک این هدف ها، خود دلیلی برای تأخیر ازدواج می شود. پدران و مادران در این زمینه نقش پررنگ تری دارند؛ زیرا بیشتر خانواده های ما با حداقل امکانات، زندگی خود را شروع کرده اند. آنان می توانند خاطراتی برای فرزندان خود تعریف کنند که باعث امیدآفرینی و دلگرمی این قشر به سمت ازدواج شود و بنابراین نیازمند گفتمان درست بین اعضای خانواده هستیم. وی با بیان اینکه یکی از علل مهم

زهرا مرادوند - حجت الاسلام والمسلمین علی اکبر اسکندری، روان شناس و نویسنده چندین کتاب در حوزه خانواده، نیز معتقد است چرایی کاهش آمار ازدواج و افزایش آمار طلاق از دو بعد مادی و معنوی، بررسی شدنی است که در بعد معنوی، مهم ترین عامل، کم شدن مؤلفه توکل و اعتماد به خداست. کمرنگ شدن معنویت و تفکر «از تو حرکت، از خدا برکت» سبب شده است جوانان تا تکمیل شدن اسباب و وسایل یک زندگی که حد متوسطی از رفاهیات را در خود داشته باشد، به اعتقاد امیری، بعد دیگر این موضوع، معطوف به حاکمیت است؛ حاکمیت سواد اجتماعی لازم را ندارد؛ سواد اجتماعی فقط شامل تعلیم و تربیت نیست، بلکه مؤلفه های مهمی دارد و نمی توان بخشنامه ای آن را اداره کرد.

از ازدواج های احساسی تا نقش قانون

تا حقوق متوفی را دریافت کنند. برخی افراد بعد از جاری شدن صیغه طلاق و انجام سیر دریافت مستمری پدری، به شوهر سابق خود باز می گردند اما به جای عقد دائم، صیغه نودونه ساله می کنند تا در شناسنامه ثبت نشود که این روند خود نیز عامل دیگری برای افزایش آمار طلاق است. وی همچنین نگاه حمایتگرانه خانواده ها تا تسنین جوانی را عامل دیگری برای گرایش نداشتن جوانان به ازدواج برمی شمارد که سبب شده است جوانان به راحت گرایی خو کنند. طلاق را آسان کرده اند؛ از جمله «قانون فرزندان اناث»: طبق این قانون، اگر پدری که حق بیمه می پردازد، پس از بیست سال از پرداخت آن فوت کند، دخترش می تواند به جای او مستمری بگیرد. برخی خانم ها به همین دلیل از همسر خود طلاق می گیرند

باگسترش شهرها و حضور اتباع خارجی و گرایش برخی جوانان به ازدواج با آن ها، مشکلات دیگری پیدا شده که ناشی از شناخت نداشتن همتا و فرهنگ خانوادگی متقابل نیز هست. او با اشاره به تأثیر فضای مجازی بر ناموفق بودن ازدواج ها بیان می کند: باگسترش فضای مجازی، قبح طلاق از بین رفته است و این واقعه یک رویداد پذیرفته شده در شبکه های اجتماعی و مجازی قلمداد می شود. به اعتقاد امیری، برخی قوانین نیز طلاق را آسان کرده اند؛ از جمله «قانون فرزندان اناث»: طبق این قانون، اگر پدری که حق بیمه می پردازد، پس از بیست سال از پرداخت آن فوت کند، دخترش می تواند به جای او مستمری بگیرد. برخی خانم ها به همین دلیل از همسر خود طلاق می گیرند

اقتصادی مرتبط است. این جامعه شناس، بخشی از آمار طلاق را منبعت از ازدواج های احساسی و شتابزده می داند که بعد از مدت کوتاهی به تحمل نکردن منجر می شود و جدایی ها را رقم می زند. امیری با اشاره به روند صنعتی شدن جامعه و همسوس شدن خانواده ها با تحولات نوین در خانواده، تأکید می کند: خانواده در جامعه امروزی روز به روز کوچک تر می شود، این در حالی است که پیش از این، بیشتر مشکلات خانوادگی زوج ها در بستر یک خدمتشی بزرگ ترها رفع می شد. این جامعه شناس، مؤلفه های مذهبی در خراسان رضوی و به خصوص مشهد را عامل مهمی در پایداری ازدواج ها در گذشته می داند و می گوید:

زهرا مرادوند - حسین امیری گنجی، جامعه شناس مشهودی، مهم ترین دلیل کم رغبتی جوانان به ازدواج و همچنین افزایش آمار طلاق را مسائل اقتصادی و معیشتی و نیز ناپسا مانی های اجتماعی و سیاسی حاکم بر کشور می داند. او درک نکردن متقابل، متناسب نبودن شرایط زوجین با یکدیگر و افزایش توقعات جوانان با افزایش سن و تحصیلات آنان را از دیگر عوامل این معضل برمی شمارد و گریزی به اهمیت موضوع اقتصاد در انسجام بنیاد خانواده می زند؛ اگر شرایط معیشت و اقتصاد مسکن جوانان به نحوی حمایتی بهبود یابد، شاهد دوام بیشتری در زندگی زنآشویی و افزایش آمار ازدواج خواهیم بود. اگرچه برخی عوامل مربوط به مسائل خانوادگی و روان شناختی است، درصد بالایی به درآمد و معیشت